

Eerste letters via peuterspeelzaal

De peuterspeelzaal of een ander voorschools centrum kan ontluikende geletterdheid van jonge kinderen stimuleren. De effectiviteit is wel afhankelijk van de organisatie van centra en van de gezinsachtergrond van kinderen, concludeert Roel van Steensel.

De voor- en vroegschoolse educatie (vve) vormt een belangrijke pijler van het onderwijsachterstandenbeleid. Vooral de laatste jaren is er veel aandacht voor activiteiten in peuterspeelzalen. Van Steensel vroeg zich af in hoeverre deelname aan voor- en vroegschoolse activiteiten bijdraagt aan 'de ontluikende en beginnende conventionele geletterde vaardigheden van autochtone en allochtone kinderen in het Nederlands'. Daarbij lette hij specifiek op de effecten van het gezinsgerichte stimuleringsprogramma *Opstap Opnieuw*, van activiteiten die voorschoolse centra aanbieden en van de combinatie van beide soorten aanbod. Daarbij betrok hij ook de gezinsachtergrond van de kinderen.

Uit het onderzoek komt naar voren dat deelname aan *Opstap Opnieuw* niet bijdraagt aan de geletterde vaardigheden van de kinderen. Het bezoeken van een voorschools centrum (peuterspeelzaal, kinderdagverblijf of cursistenkinderopvangcentrum) lijkt wel een positieve invloed te hebben op aspecten van de geletterde ontwikkeling; hoewel effecten zich beperken tot het einde van groep 2. De effectiviteit van centrumbezoek is ten dele afhankelijk van de organisatie van de centra. In het bijzonder het aantal kinderen per volwassene is van belang. Volgens Van Steensel vergroot een lage volwassene-kindratio de kans op stimulerende interacties tussen leidsters en kinderen. Waar-

schijnlijk dragen juist zulke interacties bij aan de geconstateerde positieve effecten van centrumbezoek. Verder spelen achtergrondkenmerken van de kinderen een rol bij de ontwikkeling van hun geletterdheid. Zo vond Van Steensel dat de effectiviteit van centrumbezoek voor allochtone kinderen tot op zekere hoogte afhankelijk is van de mate waarin zij binnen het gezin in aanraking komen met het Nederlands. Kinderen die van huis uit al over een zekere Nederland-

se taalvaardigheid beschikken kunnen met meer gemak, en dus met meer kans op succes, deelnemen aan de activiteiten die de centra aanbieden, zo veronderstelt Van Steensel. / AW

R.C.M. van Steensel, Voor- en vroegschoolse stimuleringsactiviteiten en ontwikkeling van geletterdheid. Proefschrift Universiteit van Tilburg, 2006. De handelseditie is verschenen bij Aksant Academic Publishers (ISBN 90-5260-216-6).

